

Pyhäkoulu alkaa!

Heleä-ääninen triangeli on pyhäkoulun kirkonkello. Lasten omana jumalanpalveluksena pyhäkoulu vahvistaa taas asemiaan muutaman hiljaisemman vuoden jälkeen. Pyhäkoulun perinteet yltävät viime vuosisadalle. Niistä pidetään kiinni uutta unohtamatta.

KESKIAUKEAMA

Pyhäkoululaisten kirkonkelloa soittaa Tiina Vaahtio.

Kuva: Maija-Leena Seppälä

KUOROT

Kirkkokuorojen lisäksi Porin seurakunnissa toimii mm. lapsikuoroja. Kanttorit odottavat kuoroihinsa lisää laulamisesta kiinnostuneita. Nyt on hyvä aika aloittaa uusi harrastus.

SIVU 2

SINKKUILTA

Kristillinen sinkkutoiminta alkaa Porissa. Ensimmäinen sinkkuilta on 18.10. Sopivasti asiaa, keskustelua ja vapaamuotoista yhdessäoloa sisältävät illat jatkuvat kerran kuukaudessa.

SIVU 3

SUOMI 80

Veikko Sinisalo, koko kansan tuntema näyttelijä ja professori, lausuu Jumalan ja isänmaan kunniaksi Teljän kirkossa. Lokakuussa on seurakunnissa muitakin itsenäisyyden juhluvuoden tilaisuuksia.

SIVU 3

AIKUISRIIPPIKOULU

Kysyttiin kummiksi? Aiotko avioon? Etsitkö elävää Jumalaa? Jos rippikoulu on jäänyt käymättä, asia korjaantuu syksyn kuluessa. Aikuisrippikoulu alkaa 5.10.

SIVU 7

PÄÄKIRJOITUS 27.9.1997

Mainio Pori

Porin päivän tienoilla ajatukset liikkuvat Pori-kuvassa. Porissa on herätty huomaamaan, kuinka tärkeä on kiinnittää huomiota siihen, mitä Pori näyttää muualla asuvan silmin, tai mitä hän tietää Porista vai tietääkö mitään.

Moni on törmännyt huonoon Pori-kuvaan jo ennen tänne muuttua, kun ystävät ovat kyselleet, että kuinka sinä nyt sinne menet. Vaikka ei välttämättä tiedetä mitään Porista kuva on ollut ja on ilmeisesti vieläkin kielteisen sävyinen. Tähän on haluttu nyt tarttua. Huomio kiintyy Mainio Pori -projektin johdon tiedotteeseen, jossa painokkaasti todettiin, että negatiivisen Porin imagon ylläpitäjiä ovat porilaiset itse. Satkutaan kun ei vanhastaan sovi itsekuhu niin on tapana pitää esillä niitä huonompia puolia. Ja sitten on vielä se kateus jne... näitä sanontoja kyllä riittää.

Tosiasiaa niinkuin projektitiedotuksestakin käy ilmi Pori on monessa suhteessa Suomen kaupunkien joukossa vähintäänkin keskitasoa ja joitakin osilta selvästi keskitason yläpuolella. Pori on monilta palveluiltaan, kulttuuritarjonnaltaan ja kaupunkikuvultaan varsin mainio. Yrittäjiä ja osaavia työntekijöitäkin Porista löytyy.

Näistä voimme olla tyytyväisiä.

Asiaa voi tietysti tarkastella toistestakin näkökulmasta, joka näkökulma ei tosin ole kovin mairitteleva millenkään paikkakunnalle. Vanha sanonta soveltaan on sanottu, että yhteisö on niin vahva kuin sen heikoin jäsen on. Tai joukko kulkee sillä vauhdilla millä sen hitain jäsen kulkee. Tästä näkökulmasta käsin on aina parannettavaa ja sitä varmaan löytyy Poristakin. Työttömyys, yksinäisyys, väsyminen, masentuminen ja syrjäytyminen ovat totta joka puolella tämän hetken yhteiskuntaa.

Oman onnensa (voimansa/voimattomuutensa) nojaan jättäminen on tämän hetken aate ja sen kääntöpuolella on rahan suunnaton valta. Mieleen palaa jostain syystä teemasana: veljeä ei jätetä. Vieläkö se jostakin löytyisi toivoa antavaa yhteisenä ponnisteluna vai onko kaikkien jäävä oman voimansa varaan?

Voiskohan Mainio Pori -projekti olla johtamassa meitä edes pienen askelen yhteisönä elämisen suuntaan - meidän tarvitsemme toisiamme - se on mainiota Porissakin.

Kari Erkkola

IKKUNAPENKKI

Kauneus on katsojan silmissä

Edellisessä työssäni olin paljon tekemisissä nuorten kanssa. Opin heiltä mielestäni monia asioita, erityisesti rippikouluileireillä, jolloin oli enemmän aikaa keskustella tärkeistä kysymyksistä. Muutamia rippikouluissa oppimani asiat nousevat tämän tästä esiin myös nykyisessä työssäni.

Ihmissen käsitys omasta ulkoisesta olemuksesta on ruumiin kuva joutuu murrosiän kynnyksellä melkoiseen myllerryksen. Ruumis muuttuu, ulkonäkö muuttuu. Jos se omasta nuoruudesta olikin jo unohtunut, niin työssäni opin sen, että *nuoren tärkeimpiä tarpeita on tulla hyväksytyksi toisten ihmisten taholta sellaisena kuin on.* Kun murrosikään kuuluu olennaisena osana myös seksuaalinen herääminen, niin on selvää että erityisesti korostuu tarve tulla hyväksytyksi nimenomaan vastakkaisen sukupuolen taholta.

Toinen ajatteleminen aihetta antanut asia minkä opin on se, että vain *hyvin harva nuorista on tyytyväinen omaan ulkonäkönsä.* Ulkonäkö on siis nuorelle hyvin tärkeä asia, mutta hän katsoo peiliin erittäin kriittisesti. Syitä tyytymättömyyteen voi olla monia. Käsitys omasta itsestä muodostuu suurelta osin siitä, mitä muut minusta sanovat.

Toisen ulkonäköön kohdistuvat pilkat eivät edellä mainituista syistä ole koskaan leikin asia, vaan ne voivat lyödä lähes parantamattoman vamman toisen ruumiinkuvaan ja samalla itseluottamukseen. Siksi kielteisistä arvioista toisen ulkonäöstä ei tulisi antaa edes leikin varjolla. Ei koulussa eikä kotona.

Sen sijaan myönteinen palaute on hyvin arvokasta; se auttaa näkemään omat hyvät puolet, joita itse on vaikea huomata. Kau- neushan on katsojan silmissä. Ulkoiseen olemukseen liittyy hyviä palautteita me vanhemmat voimme antaa lapsillemme ja nuorillemme ja opettaa heitä siten esimerkillämme toimimaan samoin kavereita kohtaan.

Heikki Kruus perheneuvoja

Uuden ohjelmiston harjoittelu kuorolaisen iloja

Sopraanoa laulavan **Hannele Mäen** neljäs vuosi Teljän Kamarikuorossa alkoi äänenmuodostuksen harjoittelulla Silokalliolle. Oopperalaulaja **Anitta Ranta** harjoittui kuorolaisia koko päivän. Siinä iskostettiin mieleen, miten ääni syntyy.

Hannelen mielestä kuoroharrastus on innostavaa, koska se vaatii ja antaa. Tuloksia syntyy vain harjoittelemalla uskollisesti. Uuden oppimisessa on aina oma ihanauteensa.

Nakkilassa kodinhoitajana toimiva **Hannele Mäki** laulaa sekä ulvilaisissa Sunniva-kuorossa että porilaisessa Teljän kamarikuorossa. Kumpakin kuoroa johtaa Teljän seurakunnan kanttori **Anne-Marie Grundstén**.

"Sunniva on naiskuoro ja Kamarikuoro sekakuoro, ohjelmisto ja laulut ovat erilaisia. On mielenkiintoista laulaa niissä molemmissa", toteaa Hannele.

Kuoroharrastuksen kurinalaisuus sopii hänelle. "Kaikkien on oltava paikalla, jotta esitys sujuu. Kuorossa on vastuussa paikastaan, jos on poissa, niin kuoron äänestä puuttuu oma osuus." Pienenkin kuoroesityksen aikana on iso määrä harjoitustunteja. Stemmojen harjoitteluun käytetään paljon aikaa; valmis esitys voi kestää vain muutaman minuutin.

"Aluksi pelkasin yleisön eteen menemistä, mutta nyt yleisöön on totuttu. Nyt jännitän enemmänkin sitä, miten laulut menevät."

5000 laulajan joukossa

Oman mausteensa harrastukselle antavat esiintymiset ja kuoron matkat. Pisin matka, jolla Hannele Mäki on ollut mukana, tehtiin Unkariin 1994.

Viime kesän elämys oli matka Pohjoismais-balttilaiseen laulufestivaaliin. Viikon ajan Visbyssä ja myös muualla Gotlannissa esiintyi ja opiskeli kuorolaulun niksejä yli 5000 laulajaa Itämeren maista. Suomesta oli mukana vain kolme kuoroa järjestöjen nimeämän edustuskuoron lisäksi.

Teljän kamarikuoro esiintyi heti festivaalin alussa Visbyn metodistikirkossa järjestetyssä konsertissa. Samoin noin 20 minuutin ohjelmistolla esiintyivät norjalainen ja ruotsalainen kuoro. Kamarikuoro oli valinnut omaan osuuteensa mm. Mika Piiparisen lauluja. Ja kun Ruotsissa oltiin, lauloivat porilaiset myös ruotsiksi.

"Uudessa paikassa on aina oma jännittävä tunnelma. Onneksi konsertti oli alkuvuodesta, sen jälkeen oli hyvä kesätyö monipuolisen festivaalin muuhun tarjontaan. Sai kuunnella luentoja ja konsertteja ja nauttia kaikesta kokemastaan."

Kymmeniin tapahtumiin riitti hyvin yleisöä. Paikalliset ottivat juhlan omakseen, tietyt myös eri maiden kuorolaiset kävivät kuuntelemassa toinen toisiaan.

Festivaali päättyi suureen

Kansallispukuiset Teljän kamarikuorolaiset marssivat kesällä Visbyssä tuhansien muiden mukana Baltian ja Pohjoismaiden yhteiseen laulufestivaaliin päätteeksi. Kuva Marjatta Kähkönen.

Hannele Mäki odottaa taas jotain uutta syksyn kuoroharjoituksilta. Kuva Maija-Leena Seppälä.

yhteiseintymiseen, jonne kulkueet lähtivät eri puolilta Visbyn muurien ja porttien kautta. Lopulta kansallispuvuin, lipuin ja kyltein varustautuneet kuorot yhtyivät vä-

rikkääksi laulajien joukoksi. Ensimmäinen vastaava kuorofestivaali oli Riassa, Gotlannin jälkeen on järjestelyvuorossa Norja vuonna 2000. "Kuoron mukana pääsee nä-

kemään paikkoja, joihin ei varmaankaan muuten tulisi lähdettyä", kiittelee Hannele.

Mitähän seuraavaksi?

Hannele Mäki odottaa kiinnostuneena, mitä uutta syksyllä ruvetaan kuorossa harjoittelemaan. Varsinaisia mielihaluja hän ei osaa nimetä, "kun kaikissa on jotakin". Kantaatteja on hieno opetella, vaikka valmistelu viekin paljon aikaa. "Tykkään varsinkin isomista kokonaisuuksista, joissa soittajatkin ovat mukana."

Teljän kamarikuorolla on kerran viikossa kahden tunnin harjoitus. Jos valmistellaan kantaattia esityskuntoon, siinä kuluu koko toimintakausi. Tietyt välillä harjoitellaan muutakin.

Hannelen isä ja sisarukset ovat harrastaneet laulamista, mutta hän itse innostui kuoroharrastuksesta vasta ollessaan kodinhoitajakoulussa.

Hänestä kuoroharrastus vaatii pitkäjänteisyyttä ja sinnikkyyttä. "Ei pidä luovuttaa, vaikka harjoitukset eivät ottaisi onnistuakseen. Seuraavalla kerralla jo sujuu."

Kuorolaulusta antoisa harrastus

Kuorojen syskausi alkanut. Uusiin laulajia etsii mukaan **Keski-Porin kirkkokuoro** keskiviikkoisin klo 18.30 seurakuntien palveluskeskuksessa. Joht. Paavo Pitkäranta, puh. 6327962.

Ruusniemen seurakunta-kuoro maanantaisin klo 18.30. Ruusniemen kirkolla. Joht. Juhani Kemppainen, puh. 6410879.

Lapsikuoro Tojoen pappilassa tiistaisin klo 17. Joht. Paavo Pitkäranta, puh. 6327962.

Teljän kirkkokuoro torstaisin klo 18.30 Teljän kirkolla. Joht. Paavo Rusava, puh. 53 89 464.

Teljän kamarikuoro maanantaisin klo 19 Väinölä kirkolla. Joht. Anne-Marie Grundstén, puh. 53 88 443.

Teljän ilta- ja lausukuoro torstaisin klo 14 Teljän kirkolla. Joht. Heli Lehtonen, puh. 6462 448.

Teljän lapsikuoro "Tuhannet sydämet" Väinölä kirkolla tiistaisin klo 16.30 (8-14-vuotiaat) ja tiistaisin klo 17.30, (5-7-vuotiaat). Joht. Heli Lehtonen, puh. 6462 448.

Länsi-Porin kirkkokuoro torstaisin klo 19 Länsi-Porin kirkolla. poikkeuksellisesti viikolla 40 harjoituspäivä on keskiviikko 1.10. Joht. Antti Yrjölä, puh. 6416993.

Pihlavan kirkkokuoro maanantaisin klo 18.30 Pihlavan kirkon seurakuntalaitos. Joht. Pirkko Nyqvist, puh. 6325738.

Ylistyläseurakunta keskiviikkoisin klo 17 Pihlavan seurakuntatalolla. Lapsikuoro maanantaisin klo 17 Pihlavan kirkon srk-salissa. Joht. Pirkko Nyqvist, puh. 6325738.

Ahlaisten kirkkokuoro keskiviikkoisin klo 19 Ahlaisten seurakuntakodilla. Tied. Elvi Wiklund, puh. 5380798.

Reposaaren kirkkokuoro tiistaisin klo 19 Reposaa- seurakuntakodilla. Joht. Kaj Varti, puh. 6480003.

AJANKOHTAISTA AJANKOHTAISTA AJANKOHTAISTA AJANKOHTAISTA

Ainutlaatuisia esineitä lähetyksenäyttelyssä

Lähetyksenäyttelyssä seurakuntien palveluskeskuksessa on ainutlaatuisia ja erikoisia tavaroita. Esillä on esimerkiksi paljon värikkäitä käsioita ja taidetta Egyptistä, käsintehtyjä palmukoreja ja keihäisiä Etiopiasta, japaninkielinen Raamattu, japanilainen ehtoollisuuslasku ja ruohohameita Papua-Uusi Guineasta. Muita erikoisuuksia ovat nambialainen sisändi-soitin sekä Markuksen evankeliumi udmurtiksi ja ersäksi.

Keski-Porin seurakunnan lähetysohjelmasta päätti kokouksessaan vuonna 1995, että Porin on korkea aika saada lähetyksenäyttely. Johtokunta päätti, että palveluskeskukseen remontoidaan oma huone pysyvä lähetyksenäyttelyä varten.

Alunperin näyttelyn tarkoitus oli esitellä tavaroita, joita on tuotu Porin seurakuntien lähetysohjelmasta. Tällaista materiaalia ei kuitenkaan sa-

tu tarpeeksi, joten mukaan näyttelyyn lähtivät neljä lähetysohjelmasta tehtyä järjestöä: Kansanlähetyksen, Suomen lähetyksen, Pipliaseuran ja Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, SLEY.

Näyttelyn tavaroista suurin osa on kuitenkin saatu läheiltä. Osa tavaroista on saatu lahjoituksena seurakunnan jäseniltä. Näyttelyn viralliset avajaiset vietetään Porin päivänä 27.9.1997, kello 11 - 13. Porin päivänä näyttely saa myös vieraskirjan, johon toivotaan kertyvän paljon nimiä. Näyttely on avoinna arkisin kello 9 - 15 Porin seurakuntien palveluskeskuksessa Kansanlähetyksen tiloissa, Eteläpuisto 10, 2. krs.

Tea Numerla

Lapsi on vastuuvuikon päähenkilö

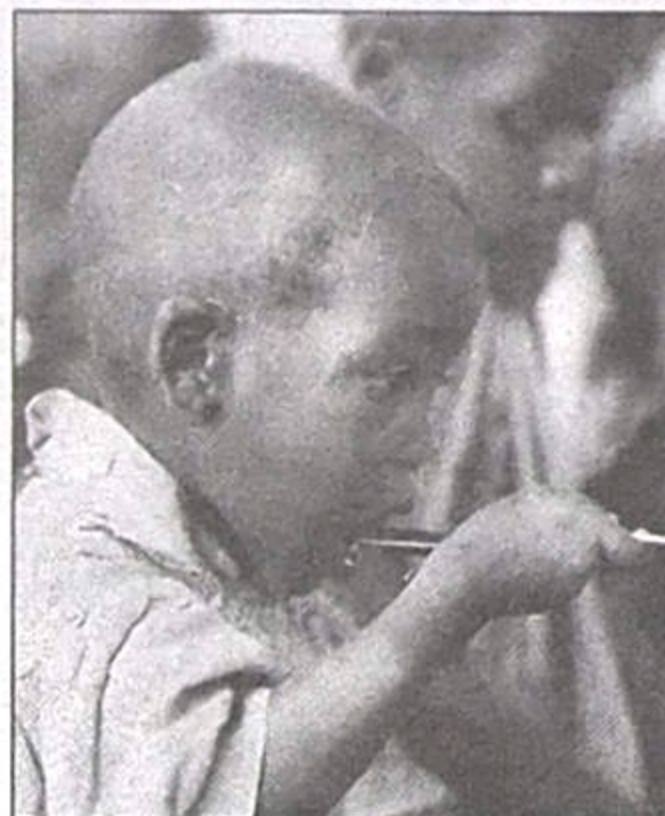
Vastuuvuikko on kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen kansainvälisyyskasvatuksen viikko. Viikon teemana on "Katso lasta" ja sitä vietetään samanaikaisesti YK:n asendriisuntavioin kanssa 19.-26. lokakuuta.

Lapsen oikeudet on tunnustettu useissa kansainvälisissä julkilausumissa, esimerkiksi YK:n lapsen oikeuksien sopimuksessa. Kuitenkin yli 200 miljoonan lapsen on pakko tehdä työtä joka päivä, noin miljoonaa lasta käytetään hyväksi prostituutina, yli 200 000 lasta on värvätty sotilaiksi, vuosikymmenen aikana yli kaksi miljoonaa lasta on tapettu sodissa, joka vuosi yli 12 miljoonaa lasta kuolee aliravitsemukseen, noin 100 miljoonaa lasta asuu kadulla.

Jokainen voi jotakin

Vastuuvuikolla etsitään Jumala- ja lähimmäiskeskeistä elämäntapaa. Jokainen voi omalta osaltaan katsoa lasta niin, että huominen on edes vähän parempi.

Vastuuvuikko pysähdyttää

Lapsen oikeudet puhuttavat vastuuvuikolla 19.-26. lokakuuta.

arvioimaan omia asenteita ja omien valintojen ja ostosten eettistä kantavuutta. Kehitysmaiden lapsia voi tukea myös ottamalla kummilapsen tai antamalla tukea kansainvälisille järjestöille.

Vastuuvuikon ajatuksiin paneudutaan Porissa mm. lauantaina 25.10, klo 12 Mummun Kamarissa, Eteläpuisto 10. Mukana ovat mm. vastaava psykologi **Eero Leskelä**, lehtori **Tarja Isokorpi** ja lähetysohjekijä **Sinikka Vuolanne**. Keskustelutilaisuuden aiheena on "Lapsen oikeudet ovat aikuisten asia". Tilaisuuden järjestää Keski-Porin seurakunta.

Sinkkutoiminta alkaa Porissa

Kristillinen sinkkutoiminta on käynnistymässä Porissa. Monilla paikkakunnilla sinkkutoiminta on jo usean vuoden ajan ollut osa seurakuntien ja kristillisten järjestöjen työtä. Ensimmäinen sinkkutoiminta pidetään lauantaina 18.10. klo 19 Porin seurakuntien palveluskeskuksessa. Porilainen erikoissairaanhoidaja, lähetysohjekijä **Elisabet Elo** luennoi aiheesta "burn out".

Toiminta etsii vielä omia uumia, mutta tarkoituksena on, että illassa olisi sopivasti asiaa, keskustelua ja vapaamuotoista yhdessäoloa. Toiminnassa on hengellinen pohjavire. Sinkkuiltoja on suunniteltu pidettäväksi kerran kuussa, ja aiheiksi on kaavailtu muun muassa elämän tarkoitusta, minäkuvausta ja ihmissuhteiden merkitystä. Kynnyksen sinkkuiltoihin halutaan pitää matalana. Tilaisuuksiin ovat tervetulleita kaikki sinkut, olivatpa he naimattomia, yksinhuoltajia, eronneita tai leskiä.

Vaihtoehto kapakalle tai telkkarille

Sinkkuillat eivät ole pari-

tusiltoja. Parien muodostuminen ei tietenkään ole kiellettyä, mutta se ei ole sinkkuiltojen päätavoite.

Tavoite on tarjota mielekästä, rakentavaa yhdessäoloa ja hengellistä ravintoa niille, jotka eivät halua viettää lauantailtaansa kapakassa tai yksin television kanssa - tai häiritä perheiden saunailtaa. Sinkkuiltaan tullessaan sinkku voi olla varma, että illan teemana ei yllättäen ole esimerkiksi avioliittoleirit tai jokin muu, jossa sinkku tuntee itsensä ulkopuoliseksi. Toisille sinkkuus on tietoinen

valinta, toiset sinkut voivat kuvitella elää yhtä hyvin sinkkuina kuin avioliitossakin, toisille sinkkuus on kipeää yksinäisyyttä.

Sinkkuus ei kuitenkaan automaattisesti tarkoita yksinäisyyttä; moni parisuhteessa elävä voi olla paljon yksinäisempi kuin sinkku, jolla on hyviä ihmissuhteita.

Lisätietoja antavat Jorma Hännikkälä (p. 646 9646), Anita Tapani (p. 635 3355), Kasvatustieteiden keskus, Pertti Hannus (p. 623 8770) sekä Kansanlähetyksen piirihoitaja Sakari Leppänen (p. 633 3468).

HARTAUS

Silosanoman sijaan ilosanoma...

Sillä steriilisti maullomaksi ja tuoksuttomaksi pyöritelty spikkupulla ei paljon ravitse ajan ja arjen kuohuvassa kädessä.

Missä kellareissa homehtuu se Elämän leipä, jonka ehtoolliskirkon Kristus lupaa rauhattoman kulkijan kouraan?

Silosanoma ei enää saavuta sitä elämän rypistämää ihmistä, jonka rukouksena on huokaus: "Herra, se, joka on sinulle rakas, sairastaa. Tämä minun elämäni."

Seurakunta ei ole valmiiden ihmisten paikka. Kirkon alttari ja saarnatuoli ei ole näyttämö esiintymiskorokkeineen. Kirkon jumalanpalveluksessa seurakunta, pelastuneet ja pelästyneet toisiaan tukien, käy sisälle rakastavan Jumalan hiljaisuuteen odottamaan parantavaa Sanaa.

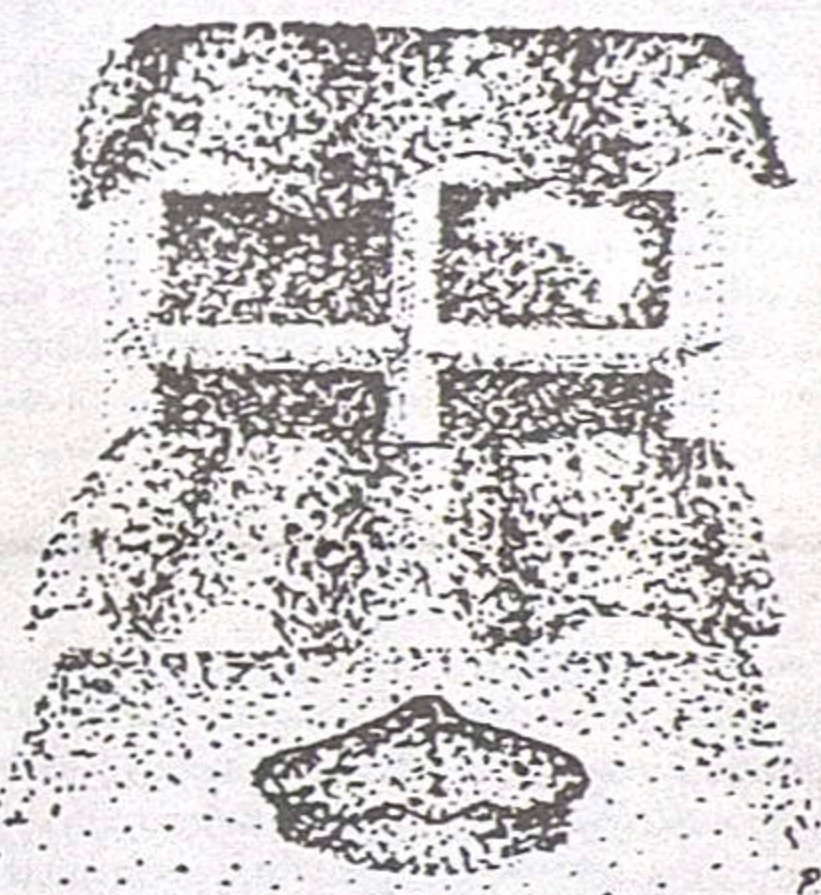
Porin Teljän seurakunnan nuoret ovat viime kuukausina ihan konkreettisesti kotiutuneet Väinölä kirkon kivijalkaan.

Ilosta hyristen katselen rakentajien intoa tehdä pesää, vaikka tiedän että sieltä on myös astuttava ulos kylmille kaduille. Rukoilen, että Sana saisi tulla heille jokapäiväiseksi leiväksi, niin tärkeäksi etteivät he voi lähteä liikkeelle ilman sitä.

"Ei ole leipä sukupolvien aikana muuttunut vähemmän ravitsevaksi. Eikä Sana. Ei ole kutsu muuttunut toiseksi, ei käsky, ei lupauskaan"

Taina Saine

Porin Teljän seurakunta nuorisotyöstä vastaava lehtori

Kristus lupaa Elämän leipää jokapäiväiseksi leiväksi.

Apua El Salvadoriin

Pitkäaikaisesta sisällissodasta toipuva El Salvador on Turun arkkihiippakunnan seurakuntien erityisen avun kohde.

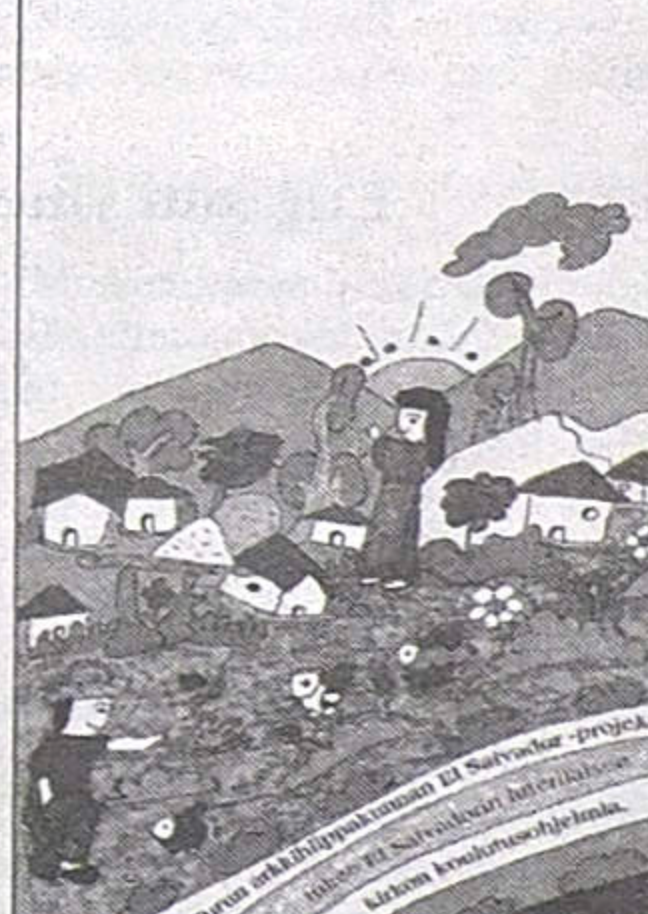
Keski-Amerikassa sijaitseva El Salvador on pinta-alaltaan pieni noin viiden miljoonan asukkaan maa, joka elää sisällissodan jälkeistä toivon aikaa. Raastava 12-vuotinen sisällissota päättyi 1992.

El Salvadorin luterilainen kirkko eli sodan vuodet lähellä köyhyyttä. Nyt elämä jatkuu ja seurakunta kasvaa. Työntekijöitä ja vapaaehtoisia koulutetaan työhön naisten, lasten ja nuorten pariin.

Arkkihiippakunnan keräys kanavoidaan El Salvadorin luterilaisille kirkolle Kirkon Ulkomaanavun kautta. Keräystili Mynämäen OP 528000-5339076.

Porissa vierailee 26. ja 27. lokakuuta El Salvadorin luterilaisesta kirkosta **Roberto Pineda**, joka on kirkkosaan ihmisoikeustoimiston johtaja. Hänen työkenttäänsä ovat myös työttömät ja ympäristökysymykset. Hän tutustuu Porissa mm. Diakonilaitoksen ja

EL SALVADOR
JÄLLEEN-
RAKENTAMISEN
AIKA

El Salvadorissa ollaan sovinnon tiellä. Arkkihiippakunnan keräys lasioittaa osaltaan tietä parempaan.

Työttömien yhdistyksen toimintaan. Pineda saarnaa Hinnerjoella sunnuntaina 28.9. Porissa vierailuun ei sisälly yleisötilaisuuksia.

Miriam Mugo opiskeli Keniassa liikealaa, mutta halusi vaihtaa hoitotyöhön. Opiskelupaikka löytyi Porista.

Miriam Mugu on Porissa Kahden kulttuurin kansalainen

Kenialainen Miriam Mugu on asunut Kevin-poikansa kanssa Suomessa vuoden verran. Rauhallinen, hyväntuulinen vapautunut Miriam opiskelee sairaanhoitajaksi Porin Terveydenhuolto-opilaitoksessa.

Nyt 25-vuotias Miriam asui Kenian pääkaupungissa Nairobissa, ja opiskeli siellä liikealaa. Tosin jo silloin hän tunsii vetoa hoitotyöhön ja pyrkiin sitä opiskelemaan. Keniassa korkeamman tason opilaitoksia on kuitenkin suhteellisen vähän, eikä Miriamia onnistunut päästä niihin sisälle. Opiskelupaikka irtosi kuitenkin hieman kauempaa, Suomen Porista.

"Keniassa jokaisella on mahdollisuus koulunkäyntiin, vain yksityiskouluissa on lukukausimaksut. Opiskeleminen on tärkeä arvo, varmin tapa taata hyvinvointi. Silti meillä Keniassa on myös koulua käymättömiä ihmisiä, jotka viettävät vaurasta elämää", Miriam valaisee.

Keniassa sosiaaliturvaa edustaa pitkälti oma suku. Useat sukupolvet ja sisarusten perheet asuvat usein saman katon alla. "Emme liiemmin erotele omaa ja toisten lapsia, samassa taloudessa asuvista lapsista huolehditaan yhteistuumin", kertoo Miriam mukaillen ajatusta siitä, että avaraan äidin sydämeen mahtuvat kaikki maailman lapset.

Kirkosta kotiin vietävää

Suomalaisista Miriamilla on paljon positiivisia kokemuksia. "Suomalaiset ovat ystävällisiä ihmisiä, joiden seurassa olo tuntuu mukavalta ja kotoisalta".

Mitään perustavaa eroa hän ei kenialaisten ja suomalaisten välillä havaitse. Ihmiset ovat kaikkialla pohjimmiltaan samanlaisia; vain kulttuurit erottavat heitä. Miriam on mukana myös porilaisessa seurakuntalaamassa. Muutamissa tilaisuuksissa on saatu nauttia myös Miriamin laulamista.

"Saun kirkosta aina joihin kotiin vietävää, toisten seurakuntalaisten parissa on helppo olla. He ovat lämpimiä ja aitoja ihmisiä", kuvaa Miriam ajatuksiaan porilaisesta hengellisyydestä.

Suurimmaksi yllätykseksi Miriam odotettiin nimeä Suomen ilmaston, joka ensin tuntui lievästi viileältä Itä-Afrikan lämmössä kasvaneelle. Ensi järkytyksen jälkeen alkoi lumikin näyttää kauniilta, kun se puhtaan valkoisena peitti ympäristön.

Englanti yhteinen kieli

Ennen Suomeen muuttoaan Miriam Mugu ei ollut vierailut missään Afrikan ulkopuolella. Ison-Britannian siirtomaavallan ajalta englannin kieli on jäänyt tärkeäksi käyttökieleksi Keniassa, Miriamkin puhuu sitä sujuvasti.

Maan oma kieli, kiswahili, on sekoin omalla paikallaan kenialaisessa yhteiskunnassa. Keniassa on useita heimoja, joilla jokaisella on oma kulttuurinsa ja kieltensä. Silti on olemassa myös yhtenäinen kenialainen kulttuuri.

"Kiussaliin kulttuurieroihin on ole täällä törmännyt, onhan keskustelukielenä englanti, joka varmasti tasoo mahdollisia ristiriitoja tavoissamme kommunikoida", Miriam vastaa kysymykseen sosiaalisen kanssakäymisen eroista.

Pori on kaupunki Miriamin mieleen. Erityisesti keskkokoulu- ja suhteellinen rauhallisuus miellyttävät häntä. Pori Jazz - tapahtumalle Miriam antaa erityistä kiitosta. Ilmapiri on mukavan kansainvälinen, ja tuo kaivattua vaihtelua Porin. Viime kesänä Miriam tapasi juhlilla myös tuttuja kotikonnuita.

"Joskus tilaan huvikseni jotain perinteistä kenialaista ruokaa täällä Porissa, ja ihmettelen sitten kovasti, kun sitä ei osata valmistaa" kertoo Miriam pilke silmäkulmassaan.

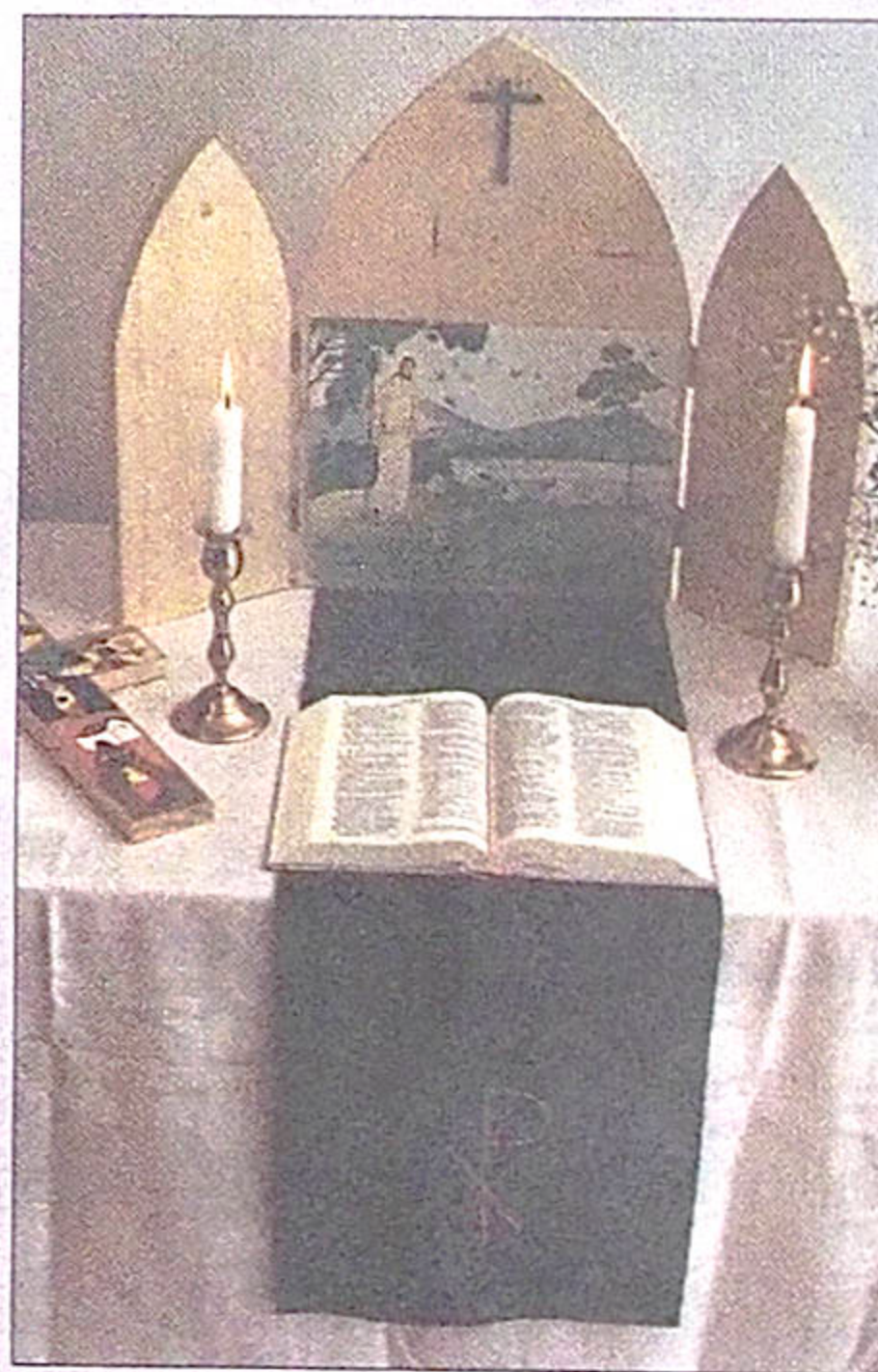
Kotimaan ruokaa ja muitakin asioita tulee välillä ikävä. Onhan oma maa jokaiselle mansikka, vaikka mustikatkin kelpaisivat.

Lillimari Lehmijoki

Perinteitä ja elämyksiä jo 130 vuoden ajan

Pyhäkoululu pitää pintansa

Pyhäkoululu on ikää yli 130 vuotta. Kristillinen opetus on edelleen pyhäkoulun tehtäviä, mutta ennen muuta pyhäkoulu on lasten oma jumalanpalvelus.

"Pyhäkoulu on hyvä, perinteinen nimi, josta ei kannata luopua", uskovat lapsityön toiminnanohjaaja Anne Holländer ja Länsi-Porin seurakunnan pyhäkoulusihteeri Sinikka Henninen.

Kiinnostus pyhäkouluun on lisääntynyt. Nyt taas arvostetaan niitä asioita, jotka välittävät erityisesti pyhäkoulun kautta.

"Halutaan antaa lapsille sellaista, mitä itsekin on saatu. Pyhäkoulu-muistoja on lähes jokaisella suomalaisella", tuumaa Anne Holländer.

"Aiemmille sukupolville pyhäkoulu on ollut hieno kokemus. Jokainen tarvitsee arjen ja pyhän vaihtelua. Pyhäkoulu on juhla", toteaa Sinikka Henninen.

"Pyhäkouluun sisältyy perusopetusta, kasteopetusta kielellä, jota lapsi ymmärtää. Se on juhla, jossa aistitaan pyhän läsnäolo, seurakuntayhteys. Lapselle pitää antaa mahdollisuus kohdata Jumalan läsnäolo. Kaikkea ei tarvitse ymmärtää. Jumala toimii, vaikka emme tiedä millä tavalla."

Alttarilta alkuun

Pyhäkoulussa on liturginen osa ja opetusosa. Pyhäkoulu alkaa alttarin ääressä: sytytetään kynttilät, soitetaan triangelia, pyhäkoulu omia kirkonkelloja, lauletaan, luetaan Raamatusta ja rukoillaan.

Opetusosassa tutustutaan sunnuntain tekstiin, samaan mikä käsitellään jumalanpalveluksissakin.

"Elämyksiä pyritään luomaan. Elämys on opetuksessakin tämän päivän sana", tähdentää Anne Holländer.

Läsnäolotaulut ja muistosanat ovat ol-

leet perinteisesti osa pyhäkoulua ja ovat edelleen tärkeitä. Jokainen pyhäkoulunopettaja tekee pyhäkoulun näköiseksi, ohjelma vaihtelee myös ryhmän mukaan.

Arki- ja kaakao- pyhäkouluja

Kun päiväkerhotyö alkoi seurakunnissa, kuviteltiin että se syö tai korvaa pyhäkoulun. Pyhäkoulun suosio onkin vaihdellut, mutta uudet toimintamuodot eivät ole sen paikkaa vieneet.

Sen sijaan muutokset elämäntilanteissa ja tavoissa ovat vaikuttaneet siihen, että perinteinen sunnuntiaaamuun aika on pyhäkoululle vain yksi vaihtoehto muiden joukossa. Jos koko perhe joutuu arki-aamuun lähtemään liikkeelle, ei lapsia raaskita enää sunnuntaisin herätellä.

Vaihtoehtoja perinteiselle sunnuntiaaamuun pyhäkoululle on syntynyt: pyhäkoulu on sunnuntaisin keskipäivällä, iltapäivällä ja illalla, on perhepyhäkouluja ja mummun ja vaarin pitämää pyhäkoulu, arki-illan pyhäkoulu ja päiväkotipyhäkoulu. Kaakao- ja kaakao- pyhäkoulussa

tarjotaan nimen mukaan myös syötävää.

"Lauantaiaamupäivä, vanhempien kauppareissujen ajankohta, voisi olla hyvä aika pitää pyhäkoulua", suunnittelee Anne Holländer.

Isojen ja pienten yhteyttä

Pyhäkoululaista nuorimmat ovat nelivuotiaita, vanhimmat lähellä ripikouluikäisiä.

"Pyhäkoululaisten leirillä oli 4 - 14 -vuotiaita", muistaa Anne Holländer. "Muutama vuosikymmen sitten pyhäkoulussa saattoi olla myös yli ripikouluikäisiä."

Nytkin voitaisiin perustaa omia ryhmiä isommille, jos lapsia olisi niin paljon, että ryhmäjätko olisi mahdollinen", arvelee Sinikka Henninen.

Koska ikähaatari on suuri, viihtyvät vanhemmat paremmin, kun saavat apuopettajan tehtäviä.

Siementen kylvämistä

Pyhäkoululaisten määrä väheni 1980-luvulla. 1990-luvun alussa lasku pysähtyi ja nyt pyhäkoulutyö on lähtenyt nousuun. Ilmiö ei ole vain porilainen, vaan valtakunnallinen.

"On yritetty saada opettajia tarpeeksi, etteivät vapaaehtoiset väsähtäisi. Tarjotaan koulutusta, ideoita, virikkeitä, jotta pyhäkoulunopettajat jaksaisivat tehdä vässään", toteaa Anne Holländer.

"Pyhäkoulu ei ole tällä hetkellä kovin näkyvä työmuoto, mutta silti se elää ja voi hyvin. Pyhäkoulu puoltaa paikkaansa muutosten keskellä. Pyhäkoulu on siementen kylvämistä, usein mieleen jää ohjaajan persoona, ehkä jokin laulu. Pyhäkoulu on monelle ensimmäinen hengellinen kokemus."

Pyhäkoulutyö alkoi Englannissa 1700-luvulla katolilasten parissa. Suomalainen pyhäkoulu lähti tarpeesta antaa kristillistä opetusta lapsille. Toiminta alkoi ylläpitää pyhäkouluun ensin Nurmijärven ja Kuopion. Vieläkin pyhäkoulu on sekä lasten opettamista että lasten kirkko.

Pyhäkoulu alkaa. Ella-Majlis Salonen seuraa, miten Tiina Vaahtiolta onnistuu kynttilöiden sytyttäminen.

Omat lapset toivat pyhäkouluun

"Kun Suvi täytti neljä vuotta, ajattelin että hänen täytyy päästä pyhäkouluun. Olinhan itsekin käynyt pyhäkoulua", kertoo Anita Nyman-Seppänen. Kyselyssä Pihlavan seurakuntatoimistosta pyhäkouluja hän tuli maininneeksi, että voi itsekin joskus avustaa. Siitä se pyhäkoulunopettajan ura urkeni.

Kaksi vuotta hän on vuorotellut Kaanaan kerhuhuoneen pyhäkoulussa Päivi Löfmanin kanssa. Näin ei ole tarvinnut sitoutua olemaan paikalla joka kerta. "Jokainen pyhäkoulunopettaja pitää pyhäkoulua omalla tyylillään, mutta peruselementit ovat samat ja lapsille tutut."

"Lapsille pyhäkoulun jatkuminen joka sunnuntai on tärkeää. Jopa syysloma aiheutti hämminkiä. Kun oli tullut tauko, jäi seuraava kerran helpommin väliin."

Pyhäkoulussa on ollut aikamoinen ikähaatari: Kaanaassa nuorimmat ovat 4-vuotiaita, vanhimmat 12-vuotiaita. "Mutta eipä se ole haitannut", hän toteaa. Yleensä pyhäkoululaiset ovat niin pieniä, etteivät he tule oma-aloitteisesti, vaan vanhempien innostamina. Kaanaan kerhuhuoneella on pyhäkoulu sunnuntaisin klo 13 - 14.

"Ainakin meidän perheen rytmiin klo 13 sopii hyvin,

Anita Nyman-Seppänen odottaa Suvi-Marian ja Jukka-Pekan kanssa lisää lapsia Kaanaan kerhuhuoneelle pyhäkouluun. Kuva Irma Grönroos.

vaikka kielämättä päivä on jo pitkällä, kun pyhäkoulusta tullaan." Hän toivoo, että Kaanaan lapset tulisivat oman pyhäkoulun, jotta toiminta jatkuisi. Ilman vanhempien kehoitusta tämä ei onnistu.

Tunnelma jää mieleen

Anita Nyman-Seppänen on pitkän linjan partiolainen. Hän uskoo partioperinteiden vaikuttaneen siihen, että lasten opettaminen kiinnostaa. Partiossa opituista taidoista on apua myös pyhäkoulunopettajalle.

"Pyhäkoulussa on tärkeää,

että lapsella on turvallinen, hyväksytty olo. Jos lapsi ei muuta pyhäkoulusta muista, niin toivottavasti sen, että oli-pa mukava tuokio."

Pyhäkoulunopettajalla on hänen mielestään "hirveän suuri vastuu". Asia on kuten ope sanoo.

Mutta samantien hän korostaa, ettei pidä pelätä ryhtymistä pyhäkoulunopettajaksi. Pyhäkoulunopettajalle on hyviä vinkkejä esimerkiksi Pyhäkoulu-lehdessä. Tukea saa myös pyhäkoulusihteeriltä ja kursseilta.

"Pystymästäänkin uskaltaa ryhtyä pyhäkoulunopettajaksi, olen siitä todistuskappale", hän myöntää iloisesti.

Romanialainen lastenkoti sai avustusta Porista

Lugojin lastenkodin lapset saivat porilaisten avun turvin mm. vaatteita ja pakastimen.

neen joulukortin Unkarissa asuvalta romanianunkarilaisesta papin perheeltä.

Olin saanut kutsun Unkariin ja samalla kutsun viedä kyseisen pasturin kanssa avustuksen romanialaiselle lastenkodille! Nyt oli avustuksen osoitekin selvä.

Keräyksellä yli 12 000 markkaa

Keski-Porin seurakunnan rahankeräys kahta romanialaista lastenkotia varten alkoi toukokuun lopussa ja kesti tasan kuukauden. Rahankeräyksen tuotoksi tuli peräti 12 665 markkaa, jonka Kirkon Ulkomaanapu siirsi lyhentämättömänä Unkarin evankelis-luterilaisen kirkon tilille. Avustus on romanian rahassa 17 miljoonaa leitä. Pastorin palkka

Romaniassa on noin 50 000 leitä kuukaudessa.

Matka Unkariin ja Romaniaan

Lähdin avustusmatkalle heinäkuun lopulla Budapestiin. Matka jatkui vielä kaksi ja puoli tuntia junalla Mezömerényn kylään ystäväperheen vieraaksi. Sandorin kanssa jatkoin kohti Romaniaa, Timisoaraan.

Romanian puolella kaikki muuttui. Tiet olivat kuoppasempia, maaseutujen talot olivat surkeassa kunnossa, pihat olivat hoitamattomia ja ihmiset liikkuvat paljon hevosvankkeilla. Kaupunkien ilma oli saastunutta, väritään miltei keltaisen-harmaata.

Saavuttuamme noin 400 000 asukkaan Timisoaran kaupun-

kiin kuulimme, että saksalaiset ovat avustaneet ainakin yhtä lastenkotia. Niinpä jatkoimme läheiseen Recasin kylään, jossa lastenkoti oli miltei tyhjä: lapset olivatkin lomalla. Avustus ei siis voinut mennä Timisoaraan tai Recasin lastenkotien hyväksi, kuten ensin olimme ajatelleet. Jatkoimme matkaa vielä noin parikymmentä kilometriä Lugojin kaupunkiin.

Lugojin lastenkoti

Lugojin lastenkoti oli valkoiseksi ja vaaleansiniseksi maalattu yksikerroksinen rakennus. Pihalla juoksi kymmeniä alle kouluikäisiä lapsia. Talo on toiminut lastenkotina vuodesta 1983 lähtien. Siellä on nykyään lähes 80 lasta.

Suurin osa on 3-6 vuotiaita, joukossa on myös joku 11-12 vuotias. Lapset eivät ole orpoja, mutta heidän vanhempiensa eivät kykene huolehtimaan heistä.

Lugojin lastenkodin johtaja tarjosi meidän tullessa hyvää ateriaa. Lapset olivat nimittäin lähössä lomalle Mustanmeren rannalle. Heillä ei kuitenkaan ollut tarpeeksi vaatteita, pyyhkeitä eikä kenkiä. Johtaja kirjasi puutelistaan vielä alusvaatteita, syysvaatteita, puoli kilometriä lakanakasta, liäkkeitä, siitysraudan ja viimeksi pakastimen.

Hankimme tavart ja he saivat, mitä tarvitsivat ja vähän ylimääräistäkin. Nyt lastenkodin huoneissa matot ja heillä on myös radio, jota kuunnella. Olimme halunneet hankkia myös hiiltä tai puita. Lastenkin lämmitetään kuitenkin

kaasulla, joka saadaan valtiolta samoin kuin esimerkiksi ruokarahat. Valtio myöntää ruokarahaa 8 markkaa päivässä alle 7-vuotiaista lasta kohden, mikä ei Romaniassaakaan riitä kasvavan lapsen tarpeisiin.

Rahaa jäi ensi vuodeksi

Vajaa 13 000 markkaa osoitettiin Romaniassa niin suureksi summaksi, että rahaa jäi jäljelle, vaikka olimme toimineet puutolistan mukaan ja hankkineet vielä jotain muutakin. Kengät jäivät kuitenkin saamatta, sillä niitä ei saanut kau-pastakaan.

Jäljelle jäi 2 050 markkaa, jotka toin takaisin samalle tilille, johon rahaa kerättiin. Vuoden päästä saatavaa olla paikallaan ruoka-avustus, sillä

Romanian valtio on rahapulaan leikannut kolmanneksen siitä määrä rahasta, joka lapsille on myönnetty.

Kotia kohden

Takaisin Timisoaraan saapui kolme väsynyttä, mutta onnellista matkajaa. Sandor, minä ja toimittaja, joka teki Lugojin lastenkodin avustuksesta radio-ohjelman. Takana oli onnistunut avustuskmatka, jossa oli ollut johdatuksen tuntua. Roomalaiskirjeessä sanotaan vielä, että avustuksen viemisen jälkeen Kristuksen täydellinen siunaus on seuraava mukana. Avustus on viety perille ja nyt on aika rukoilla, että tuo ihmeellinen lupaus toteutuu.

Tarja Isokorpi

SEURAKUNNAT TIEDOTTAVAT

AHLAINEN

Ahlaisten kirkko
Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10 : Su 28.9., Jussila Wiklund - Su 5.10. eht., Jussila, Lipasti - Su 12.10., eht., perhekerho, Jussila, Wiklund - Su 26.10., Jussila, Wiklund - Pyhäinpäivä 1.11. eht., omaisten pyhä, Jussila, Wiklund, kirkkokahvi - Su 2.11., Jussila, Wiklund
Seurakuntatöitä
Lähetyspiiri Ti 7.10. ja 21.10. klo 13
Vanhemman väen piiri Ti 14.10. klo 13
Naistenpiiri Ke 15.10. ja 29.10. klo 13
Perhekerho Ke 8.10. ja 22.10. klo 10

KESKI-PORI

Keski-Porin kirkko
Jumalanpalvelukset sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10 : Su 28.9. eht., Heikkilä, Turtola - Su 5.10., mikkelinpäivän jumalanpalvelus, Turtola, Hytti, Opettajakuoro, lapsityön johtokunta - Su 12.10., Erkkola, Poikakuorot, lähetystyön johtokunta - Su 19.10. eht., Antti Saarenkoto, Auerna, SLEYn Porin osaston kuoro - Su 26.10. eht., Hytti, Porin Työväen Naiskouros, kirkkokahvi kirkkotuvassa
Sanan ja rukouksen ilta La 27.9. klo 18 ja La 25.10. klo 18
Tuomas-messu Su 5.10. klo 18
Valtakunnalliset poikakuoropäivät : Konsertti La 11.10. klo 19 ja Su 12.10. klo 15, kuoroin Cantores Minores, Choroi Cathedralis Iuniorum, Kokkonen Poikakuoro, Poikakuoro Ynnin Pojat, Poikakuoro Pirkanpojat, Rauman Poikakuoro, Suomalainen Poikakuoro, Veturin Poikakuoro ja Porin Poikakuoro.
SKL:n tilaisuus Su 12.10. klo 18, pastori Pauli Tuohioja, Anne Pohjamo, Kerttu Pura, Tuomas-kuoro. Kotiin- ja laulu-ryhmä, yhteislaulua Veera Matelmäki.
Sanan ja ylistyksen ilta La 18.10. klo 18
Itsenäinen Suomi 80 vuotta -tilaisuus Su 26.10. klo 12.30, alustus: Kristinuskon tulo Suomeen, Heikki Huhtala, pienryhmyt.
Esirukouspalvelu tiistaisin klo 18.
Ruosiemen kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 28.9. Erkkola - Su 5.10. eht., Auerna, Ruosiemen seurakuntakuoro, piri-neuvosto - Su 12.10., Kruus - Su 19.10. eht., Hytti - Su 26.10., Hytti
Iltaharjoitus Su 12.10. klo 18, Erkkola, Romppanen.
Seurakuntatöitä To 23.10. klo 18.
Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30.
Pormestarinluoto
Jumalanpalvelus Su 12.10. klo 12, Heikkilä, kirkkokahvi.
Lautuiltilaisuus Su 28.9. klo 14, Hartaus Ruskakodissa, eht., To 9.10. klo 14.
Seurakuntatilaisuus "Katos Pormestarinluodon lasta" Su 26.10. klo 14.
Viihdytään yhdessä, Messupolku 2, tiistaisin klo 13, parittomat viikot (7 ja 21.10.).
Työttömien ruokailu keskiviikkoin klo 12-13.
Ollaan yhdessä, **Peräsimentie** 5, keskiviikkoin klo 13.

Ruokapankki, lähiöpalvelustie Porikanassa, Peräsimentie 3 A 1, p. 6412175, perjantaisin klo 9.30-12.
Tojeon pappila
Ehtoollisjumalanpalvelus Su 5.10. klo 11, Kruus, raamattupäivä, kahvi ja kirjapöytä, klo 12.45 raamattutunti, M Sumiala
Sanan ja rukouksen ilta To 9.10. klo 18.30, Hytti, H Myllylä, kahvi
Lasten laulu- ja leikkituokio Ke 15.10. klo 10.
Tojeon lapsikuoron harjoitukset tiistaisin klo 17, johtaa Paavo Pitkäranta, p. 6327 962.
Lyttävän rukoushuone
Jumalanpalvelus Su 28.9. klo 12 Heikkilä, Turtola ja Su 26.10. klo 12, Auerna
Palvelukeskus
Lähetyskeskitys myyjäiset ja lounas La 27.9. klo 11-13, aikuiset 30 mk, lapset 10 mk, alle kouluikäiset ilmaiseksi.
Tilaisuus läheisensä menettäneille Su 28.9. klo 15.
Lähetysjuhla Su 28.9. klo 18, Kari Erkkola, Taimi Sarko (toimint Namiassa, puheen aiheena hiljaisiainen retiriitti ja lähetystyö), Kointähti-kuoro, kahvitarjoilu.
Myyjäiset ja kirpputori La 4.10. klo 10-14, myytävänä erilaisia laatikoruokkia ja leivonnaisia, kahvi, arvontaa, järj. Keski-Porin seurakunnan ystävyssseurakuntatoimikunta.
Sinkkuilta La 18.10. klo 19, SEKL.
Missio-kuoron harjoitus La 25.10. klo 15.
Kahvintien Su 26.10. klo 14.30, Anjan runopiiri esiintyy, musiikkiesityksiä.
Anjan runopiiri tiistaisin klo 13.15.
Peräseikkopiiri tiistaisin klo 15.15.
Keski-Porin kirkkokuoron harjoitukset keskiviikkoin klo 18.30.
Keskustan työpiiri torstaisin klo 12.
Ruokapankki perjantaisin klo 9.30-12.
Mummun kamari
Lapsen oikeudet ovat aikuisen asia, vauvakuoron tilaisuus La 25.10. klo 12, psykologi Eero Leskelä, T Isokorpi, S Vuolanne, kahvit, keskustelua
Lähetyspiirit
Palvelukeskus, maanantaisin klo 18.30, joka viikko - Pormestarinluodon seurakuntakoti keskiviikkoin klo 13, parittomat viikot (8 ja 22.10.) - Ruosiemen kodissa keskiviikkoin klo 18.30, parilliset viikot (1.10. Heikki ja Ali Nummijärvelä ja 1.10. Osmo ja Helena Tuomala) - Lyttävän rukoushuone torstaisin klo 14, parilliset viikot (2 ja 16.10.).
Hopeakerhot
Ruosiemen kirkko tiistaisin klo 12, parittomat viikot (7 ja 21.10.). - Pormestarinluodon seurakuntakoti tiistaisin klo 12, parilliset viikot (30.9. ja 14.10.) - Palvelukeskus tiistaisin klo 13, parittomat viikot (7 ja 21.10.). - Väinämöinen tiistaisin klo 13, parilliset viikot (30.9. ja 14.10.). - Toejoki, Tipunkunta 20 keskiviikkoin klo 13, parilliset viikot (1. ja 15.10.). - Lyttävän rukoushuone, torstaisin klo 13 parittomat viikot (9 ja 23.10.).
Ruosiemen kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 28.9. Erkkola - Su 5.10. eht., Auerna, Ruosiemen seurakuntakuoro, piri-neuvosto - Su 12.10., Kruus - Su 19.10. eht., Hytti - Su 26.10., Hytti
Iltaharjoitus Su 12.10. klo 18, Erkkola, Romppanen.
Seurakuntatöitä To 23.10. klo 18.
Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30.
Pormestarinluoto
Jumalanpalvelus Su 12.10. klo 12, Heikkilä, kirkkokahvi.
Lautuiltilaisuus Su 28.9. klo 14, Hartaus Ruskakodissa, eht., To 9.10. klo 14.
Seurakuntatilaisuus "Katos Pormestarinluodon lasta" Su 26.10. klo 14.
Viihdytään yhdessä, Messupolku 2, tiistaisin klo 13, parittomat viikot (7 ja 21.10.).
Työttömien ruokailu keskiviikkoin klo 12-13.
Ollaan yhdessä, **Peräsimentie** 5, keskiviikkoin klo 13.

lish Bible Course, on Wednesday, 19.00 pm, from the 10th of September (every second week), Elisabet Elo, tel. 050-5610674 - Isojoenranta torstaisin klo 18, parittomat viikot (alkaa 9.9., paikka ilmoitetaan myöhemmin) - Palvelukeskus tiistaisin klo 18, raamattutunti, kielueta, elämäksellisiä ja kokemuksellisia työtapoja käyttäen (30.9., 7.10., 14.10., 21.10. ja 28.10.), keskiviikkoin klo 18.30 miesten raamattupiiri, keskiviikkoin klo 19, parittomat viikot, torstaisin klo 10, torstaisin klo 19, keskustelupiiri elämäntarinoista videolustuksen "Elämästä paratiisissa" pohjalta (2.10., 9.10., 16.10. ja 23.10.).
- Sotainvaliden sairaskoti, Metsämehekatu 2, torstaisin klo 17 (23.10.), Pirkko Heikkilä, p. 6334780 - Hammassaläkäreiden raamattupiiri kodissa, Raiti Turtola, p. 6238700 - Raamattupiiri kodissa, Meimi Kuusisto, p. 6415127 - 4. luokan oppilaiden raamattukerho, Iosannan katu, Anneli Laaksonen, p. 6493841 ja Toukarin koulu, Pirkko Heikkilä, p. 6334780.
Perhekerhot
Ruosiemen kirkko joka toinen Ke 10, seur.8 ja 22.10. - Pormestarinluodon seurakuntakoti joka toinen Ke 10, seur.8 ja 22.10. - Palvelukeskus joka toinen To 10, seur.9 ja 23.10.
Pyhäkoulut
Pormestarinluodon seurakuntakoti lauantaisin klo 12 (kaa-kauppyhäkoulut) - Inja Seessalo/Ruosiemi sunnuntaisin klo 10 (21. ja 28.9.) - Tojeon pappila, sunnuntaisin klo 11 (28.9.) - Mummun Kamari, sunnuntaisin, alkua 5.10. - Lisätietoja Laimi Kulmala, p. 6461240.

Poikakerhot
Palvelukeskus Ma 16 sähkö, alle 12 vuotta, Ma 17 sähkö, yli 12 vuotta - Ma 18 askartelu ja lervälinehuolto ja Ma 19 lentopallo - Tojeon koulu Ti 15.30 - Lyttävän rukoushuone Ti 17 - Pormestarinluodon seurakuntakoti Ke 15 - Ruosiemen koulu Ke 16 - Lounainen linjakatu 12 Ke 17 jousikerho-Iosannan ala-aste To 14.30 alle 12 vuotta - Iosannan ala-aste To 15.30 yli 12 vuotta - Tallikerho Ytteri Pe 16 - Lisätietoja Eero Vesala, p. 0400-593574.
Tyttökerhot
Palvelukeskus Ma 17 - Lisätietoja Anne Sillasto, p. 6324658.
Nuoret
Mikonkatu 8: Pe 19-21 nuortenilta. Raamattupöytästä ja vapaata yhdessäolua (3.10. Vuoristoratkoistit, 10.10. Suora yhteys, 17.10. Pieleen menä, 1.11. HUOMIO! 20.10. syysloima, 1.12. ole illaa) - Isokouluus, joka toinen Ti 18-20 parilliset viikot, (14.10. Kuka minä olen?, 28.10. Mikä isonen on?) - Nuorten raamis joka toinen Ti 18-20, parittomat viikot, (7.10. Lahja Jumalalta, HUOMIO! 21.10. syysloima, ei ole raamittu) - Avoimet oven illat eli Cafe House Xke 18-20 - Lisätietoja Tiina Jokiperä, p. 6469406 tai p. 6238773 - Rukouspäivä Silokalliolla La 18.10. klo 9-16.30. Raamattutunteja, "Rukous hengessä" ja "Rukous tuudessa", Veikko Hytti, rukousryhmä, ylistyslauluheikki, pääosaseurat "Mitä hyvää Hän on sinulle tehnyt?" Ilmoittautumiset Keski-Porin seurakuntatoimistoon, p. 6238821. Matka omin kyydin, ilmoita autotommuesti, niin kyyti järjestetään. Hinta 50 mk. Tervetuloa!
LANSI-PORI
Länsi-Porin kirkko

11. aikuiset 40 mk, lapset 10 mk
Kirkkokuoron harj. To 19, huon. viikolla 40: Ke 1.10. klo 19
Kirjallisuuspiiri Ma 27.10. klo 19
Työtupa Tiistaisin klo 9
Preiviikin kirkko
Ehtoollisjumalanpalvelus Su 28.9. klo 12, Koivisto, Rusava
Lattomeren kirkko
Sananjumalanpalvelus Su 5.10. klo 12, Kaartinen, Yrjölä
Nappulakerhot
Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ke 10, seur. 1.10., 15.10. ja 29.10. - Olotupa joka toinen To 10, seur. 9.10. ja 23.10.
Pyhäkoulut
Länsi-Porin kirkko Su 10 - Preiviikin kirkko Su 12 - Pietinmenen seurakuntatalo Su 13 - Lattomeren kirkko Su 15.
Iltapäiväkerhot
Länsi-Porin kirkko joka toinen Ke 13, seur. 1.10. ja 15.10. - Niittymaan Leppälä To 16.10. klo 13 - Viaseveden talouskauppa To 2.10. ja 30.10. klo 13 - Preiviikin kirkko Ma 29.9. ja 27.10. klo 12 - Lattomeren kirkko joka toinen Ti 12, seur. 7.10. ja 21.10. - Retki Ikaalisten kyläpää 23.10.
Raamattupiirit
Olotupa joka toinen Ma 14.30 naisten raamattupiiri, seur. 29.9. ja 13.10. - Preiviikin kirkko joka toinen Ma 18, seur. 29.9. ja 13.10. - Rauhanpuisto 1 joka Ma 18.30 - Lattomeren kirkko joka toinen Ke 18, seur. 8.10. ja 22.10. - Länsi-Porin kirkko joka Ke 18.30, naisten raamattupiiri ja joka toinen To 19 miestenpiiri, seur. 9.10. ja 23.10. - Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ti 19 kolkat ja risat, seur. 30.9. ja 14.10. ja joka toinen Ke 18.30 naisten raamattupiiri, seur. 1.10. ja 15.10. - Helmi Ylijoella, Liina-harjante 94 B, joka toinen Ke 13, seur. 8.10. ja 22.10.
Seurakuntatöitä
Su 12.10. klo 12, Hytti, Opettajakuoro, lapsityön johtokunta - Su 12.10., Erkkola, Poikakuorot, lähetystyön johtokunta - Su 19.10. eht., Antti Saarenkoto, Auerna, SLEYn Porin osaston kuoro - Su 26.10. eht., Hytti, Porin Työväen Naiskouros, kirkkokahvi kirkkotuvassa
Sanan ja rukouksen ilta La 27.9. klo 18 ja La 25.10. klo 18
Tuomas-messu Su 5.10. klo 18

Valtakunnalliset poikakuoropäivät : Konsertti La 11.10. klo 19 ja Su 12.10. klo 15, kuoroin Cantores Minores, Choroi Cathedralis Iuniorum, Kokkonen Poikakuoro, Poikakuoro Ynnin Pojat, Poikakuoro Pirkanpojat, Rauman Poikakuoro, Suomalainen Poikakuoro, Veturin Poikakuoro ja Porin Poikakuoro.
SKL:n tilaisuus Su 12.10. klo 18, pastori Pauli Tuohioja, Anne Pohjamo, Kerttu Pura, Tuomas-kuoro. Kotiin- ja laulu-ryhmä, yhteislaulua Veera Matelmäki.
Sanan ja ylistyksen ilta La 18.10. klo 18
Itsenäinen Suomi 80 vuotta -tilaisuus Su 26.10. klo 12.30, alustus: Kristinuskon tulo Suomeen, Heikki Huhtala, pienryhmyt.
Esirukouspalvelu tiistaisin klo 18.
Ruosiemen kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 28.9. Erkkola - Su 5.10. eht., Auerna, Ruosiemen seurakuntakuoro, piri-neuvosto - Su 12.10., Kruus - Su 19.10. eht., Hytti - Su 26.10., Hytti
Iltaharjoitus Su 12.10. klo 18, Erkkola, Romppanen.
Seurakuntatöitä To 23.10. klo 18.
Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30.
Pormestarinluoto
Jumalanpalvelus Su 12.10. klo 12, Heikkilä, kirkkokahvi.
Lautuiltilaisuus Su 28.9. klo 14, Hartaus Ruskakodissa, eht., To 9.10. klo 14.
Seurakuntatilaisuus "Katos Pormestarinluodon lasta" Su 26.10. klo 14.
Viihdytään yhdessä, Messupolku 2, tiistaisin klo 13, parittomat viikot (7 ja 21.10.).
Työttömien ruokailu keskiviikkoin klo 12-13.
Ollaan yhdessä, **Peräsimentie** 5, keskiviikkoin klo 13.

11. aikuiset 40 mk, lapset 10 mk
Kirkkokuoron harj. To 19, huon. viikolla 40: Ke 1.10. klo 19
Kirjallisuuspiiri Ma 27.10. klo 19
Työtupa Tiistaisin klo 9
Preiviikin kirkko
Ehtoollisjumalanpalvelus Su 28.9. klo 12, Koivisto, Rusava
Lattomeren kirkko
Sananjumalanpalvelus Su 5.10. klo 12, Kaartinen, Yrjölä
Nappulakerhot
Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ke 10, seur. 1.10., 15.10. ja 29.10. - Olotupa joka toinen To 10, seur. 9.10. ja 23.10.
Pyhäkoulut
Länsi-Porin kirkko Su 10 - Preiviikin kirkko Su 12 - Pietinmenen seurakuntatalo Su 13 - Lattomeren kirkko Su 15.
Iltapäiväkerhot
Länsi-Porin kirkko joka toinen Ke 13, seur. 1.10. ja 15.10. - Niittymaan Leppälä To 16.10. klo 13 - Viaseveden talouskauppa To 2.10. ja 30.10. klo 13 - Preiviikin kirkko Ma 29.9. ja 27.10. klo 12 - Lattomeren kirkko joka toinen Ti 12, seur. 7.10. ja 21.10. - Retki Ikaalisten kyläpää 23.10.
Raamattupiirit
Olotupa joka toinen Ma 14.30 naisten raamattupiiri, seur. 29.9. ja 13.10. - Preiviikin kirkko joka toinen Ma 18, seur. 29.9. ja 13.10. - Rauhanpuisto 1 joka Ma 18.30 - Lattomeren kirkko joka toinen Ke 18, seur. 8.10. ja 22.10. - Länsi-Porin kirkko joka Ke 18.30, naisten raamattupiiri ja joka toinen To 19 miestenpiiri, seur. 9.10. ja 23.10. - Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ti 19 kolkat ja risat, seur. 30.9. ja 14.10. ja joka toinen Ke 18.30 naisten raamattupiiri, seur. 1.10. ja 15.10. - Helmi Ylijoella, Liina-harjante 94 B, joka toinen Ke 13, seur. 8.10. ja 22.10.
Seurakuntatöitä
Su 12.10. klo 12, Hytti, Opettajakuoro, lapsityön johtokunta - Su 12.10., Erkkola, Poikakuorot, lähetystyön johtokunta - Su 19.10. eht., Antti Saarenkoto, Auerna, SLEYn Porin osaston kuoro - Su 26.10. eht., Hytti, Porin Työväen Naiskouros, kirkkokahvi kirkkotuvassa
Sanan ja rukouksen ilta La 27.9. klo 18 ja La 25.10. klo 18
Tuomas-messu Su 5.10. klo 18

Valtakunnalliset poikakuoropäivät : Konsertti La 11.10. klo 19 ja Su 12.10. klo 15, kuoroin Cantores Minores, Choroi Cathedralis Iuniorum, Kokkonen Poikakuoro, Poikakuoro Ynnin Pojat, Poikakuoro Pirkanpojat, Rauman Poikakuoro, Suomalainen Poikakuoro, Veturin Poikakuoro ja Porin Poikakuoro.
SKL:n tilaisuus Su 12.10. klo 18, pastori Pauli Tuohioja, Anne Pohjamo, Kerttu Pura, Tuomas-kuoro. Kotiin- ja laulu-ryhmä, yhteislaulua Veera Matelmäki.
Sanan ja ylistyksen ilta La 18.10. klo 18
Itsenäinen Suomi 80 vuotta -tilaisuus Su 26.10. klo 12.30, alustus: Kristinuskon tulo Suomeen, Heikki Huhtala, pienryhmyt.
Esirukouspalvelu tiistaisin klo 18.
Ruosiemen kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 28.9. Erkkola - Su 5.10. eht., Auerna, Ruosiemen seurakuntakuoro, piri-neuvosto - Su 12.10., Kruus - Su 19.10. eht., Hytti - Su 26.10., Hytti
Iltaharjoitus Su 12.10. klo 18, Erkkola, Romppanen.
Seurakuntatöitä To 23.10. klo 18.
Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30.
Pormestarinluoto
Jumalanpalvelus Su 12.10. klo 12, Heikkilä, kirkkokahvi.
Lautuiltilaisuus Su 28.9. klo 14, Hartaus Ruskakodissa, eht., To 9.10. klo 14.
Seurakuntatilaisuus "Katos Pormestarinluodon lasta" Su 26.10. klo 14.
Viihdytään yhdessä, Messupolku 2, tiistaisin klo 13, parittomat viikot (7 ja 21.10.).
Työttömien ruokailu keskiviikkoin klo 12-13.
Ollaan yhdessä, **Peräsimentie** 5, keskiviikkoin klo 13.

11. aikuiset 40 mk, lapset 10 mk
Kirkkokuoron harj. To 19, huon. viikolla 40: Ke 1.10. klo 19
Kirjallisuuspiiri Ma 27.10. klo 19
Työtupa Tiistaisin klo 9
Preiviikin kirkko
Ehtoollisjumalanpalvelus Su 28.9. klo 12, Koivisto, Rusava
Lattomeren kirkko
Sananjumalanpalvelus Su 5.10. klo 12, Kaartinen, Yrjölä
Nappulakerhot
Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ke 10, seur. 1.10., 15.10. ja 29.10. - Olotupa joka toinen To 10, seur. 9.10. ja 23.10.
Pyhäkoulut
Länsi-Porin kirkko Su 10 - Preiviikin kirkko Su 12 - Pietinmenen seurakuntatalo Su 13 - Lattomeren kirkko Su 15.
Iltapäiväkerhot
Länsi-Porin kirkko joka toinen Ke 13, seur. 1.10. ja 15.10. - Niittymaan Leppälä To 16.10. klo 13 - Viaseveden talouskauppa To 2.10. ja 30.10. klo 13 - Preiviikin kirkko Ma 29.9. ja 27.10. klo 12 - Lattomeren kirkko joka toinen Ti 12, seur. 7.10. ja 21.10. - Retki Ikaalisten kyläpää 23.10.
Raamattupiirit
Olotupa joka toinen Ma 14.30 naisten raamattupiiri, seur. 29.9. ja 13.10. - Preiviikin kirkko joka toinen Ma 18, seur. 29.9. ja 13.10. - Rauhanpuisto 1 joka Ma 18.30 - Lattomeren kirkko joka toinen Ke 18, seur. 8.10. ja 22.10. - Länsi-Porin kirkko joka Ke 18.30, naisten raamattupiiri ja joka toinen To 19 miestenpiiri, seur. 9.10. ja 23.10. - Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ti 19 kolkat ja risat, seur. 30.9. ja 14.10. ja joka toinen Ke 18.30 naisten raamattupiiri, seur. 1.10. ja 15.10. - Helmi Ylijoella, Liina-harjante 94 B, joka toinen Ke 13, seur. 8.10. ja 22.10.
Seurakuntatöitä
Su 12.10. klo 12, Hytti, Opettajakuoro, lapsityön johtokunta - Su 12.10., Erkkola, Poikakuorot, lähetystyön johtokunta - Su 19.10. eht., Antti Saarenkoto, Auerna, SLEYn Porin osaston kuoro - Su 26.10. eht., Hytti, Porin Työväen Naiskouros, kirkkokahvi kirkkotuvassa
Sanan ja rukouksen ilta La 27.9. klo 18 ja La 25.10. klo 18
Tuomas-messu Su 5.10. klo 18

Valtakunnalliset poikakuoropäivät : Konsertti La 11.10. klo 19 ja Su 12.10. klo 15, kuoroin Cantores Minores, Choroi Cathedralis Iuniorum, Kokkonen Poikakuoro, Poikakuoro Ynnin Pojat, Poikakuoro Pirkanpojat, Rauman Poikakuoro, Suomalainen Poikakuoro, Veturin Poikakuoro ja Porin Poikakuoro.
SKL:n tilaisuus Su 12.10. klo 18, pastori Pauli Tuohioja, Anne Pohjamo, Kerttu Pura, Tuomas-kuoro. Kotiin- ja laulu-ryhmä, yhteislaulua Veera Matelmäki.
Sanan ja ylistyksen ilta La 18.10. klo 18
Itsenäinen Suomi 80 vuotta -tilaisuus Su 26.10. klo 12.30, alustus: Kristinuskon tulo Suomeen, Heikki Huhtala, pienryhmyt.
Esirukouspalvelu tiistaisin klo 18.
Ruosiemen kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 28.9. Erkkola - Su 5.10. eht., Auerna, Ruosiemen seurakuntakuoro, piri-neuvosto - Su 12.10., Kruus - Su 19.10. eht., Hytti - Su 26.10., Hytti
Iltaharjoitus Su 12.10. klo 18, Erkkola, Romppanen.
Seurakuntatöitä To 23.10. klo 18.
Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30.
Pormestarinluoto
Jumalanpalvelus Su 12.10. klo 12, Heikkilä, kirkkokahvi.
Lautuiltilaisuus Su 28.9. klo 14, Hartaus Ruskakodissa, eht., To 9.10. klo 14.
Seurakuntatilaisuus "Katos Pormestarinluodon lasta" Su 26.10. klo 14.
Viihdytään yhdessä, Messupolku 2, tiistaisin klo 13, parittomat viikot (7 ja 21.10.).
Työttömien ruokailu keskiviikkoin klo 12-13.
Ollaan yhdessä, **Peräsimentie** 5, keskiviikkoin klo 13.

11. aikuiset 40 mk, lapset 10 mk
Kirkkokuoron harj. To 19, huon. viikolla 40: Ke 1.10. klo 19
Kirjallisuuspiiri Ma 27.10. klo 19
Työtupa Tiistaisin klo 9
Preiviikin kirkko
Ehtoollisjumalanpalvelus Su 28.9. klo 12, Koivisto, Rusava
Lattomeren kirkko
Sananjumalanpalvelus Su 5.10. klo 12, Kaartinen, Yrjölä
Nappulakerhot
Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ke 10, seur. 1.10., 15.10. ja 29.10. - Olotupa joka toinen To 10, seur. 9.10. ja 23.10.
Pyhäkoulut
Länsi-Porin kirkko Su 10 - Preiviikin kirkko Su 12 - Pietinmenen seurakuntatalo Su 13 - Lattomeren kirkko Su 15.
Iltapäiväkerhot
Länsi-Porin kirkko joka toinen Ke 13, seur. 1.10. ja 15.10. - Niittymaan Leppälä To 16.10. klo 13 - Viaseveden talouskauppa To 2.10. ja 30.10. klo 13 - Preiviikin kirkko Ma 29.9. ja 27.10. klo 12 - Lattomeren kirkko joka toinen Ti 12, seur. 7.10. ja 21.10. - Retki Ikaalisten kyläpää 23.10.
Raamattupiirit
Olotupa joka toinen Ma 14.30 naisten raamattupiiri, seur. 29.9. ja 13.10. - Preiviikin kirkko joka toinen Ma 18, seur. 29.9. ja 13.10. - Rauhanpuisto 1 joka Ma 18.30 - Lattomeren kirkko joka toinen Ke 18, seur. 8.10. ja 22.10. - Länsi-Porin kirkko joka Ke 18.30, naisten raamattupiiri ja joka toinen To 19 miestenpiiri, seur. 9.10. ja 23.10. - Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ti 19 kolkat ja risat, seur. 30.9. ja 14.10. ja joka toinen Ke 18.30 naisten raamattupiiri, seur. 1.10. ja 15.10. - Helmi Ylijoella, Liina-harjante 94 B, joka toinen Ke 13, seur. 8.10. ja 22.10.
Seurakuntatöitä
Su 12.10. klo 12, Hytti, Opettajakuoro, lapsityön johtokunta - Su 12.10., Erkkola, Poikakuorot, lähetystyön johtokunta - Su 19.10. eht., Antti Saarenkoto, Auerna, SLEYn Porin osaston kuoro - Su 26.10. eht., Hytti, Porin Työväen Naiskouros, kirkkokahvi kirkkotuvassa
Sanan ja rukouksen ilta La 27.9. klo 18 ja La 25.10. klo 18
Tuomas-messu Su 5.10. klo 18

Valtakunnalliset poikakuoropäivät : Konsertti La 11.10. klo 19 ja Su 12.10. klo 15, kuoroin Cantores Minores, Choroi Cathedralis Iuniorum, Kokkonen Poikakuoro, Poikakuoro Ynnin Pojat, Poikakuoro Pirkanpojat, Rauman Poikakuoro, Suomalainen Poikakuoro, Veturin Poikakuoro ja Porin Poikakuoro.
SKL:n tilaisuus Su 12.10. klo 18, pastori Pauli Tuohioja, Anne Pohjamo, Kerttu Pura, Tuomas-kuoro. Kotiin- ja laulu-ryhmä, yhteislaulua Veera Matelmäki.
Sanan ja ylistyksen ilta La 18.10. klo 18
Itsenäinen Suomi 80 vuotta -tilaisuus Su 26.10. klo 12.30, alustus: Kristinuskon tulo Suomeen, Heikki Huhtala, pienryhmyt.
Esirukouspalvelu tiistaisin klo 18.
Ruosiemen kirkko
Jumalanpalvelus sunnuntaisin klo 12: Su 28.9. Erkkola - Su 5.10. eht., Auerna, Ruosiemen seurakuntakuoro, piri-neuvosto - Su 12.10., Kruus - Su 19.10. eht., Hytti - Su 26.10., Hytti
Iltaharjoitus Su 12.10. klo 18, Erkkola, Romppanen.
Seurakuntatöitä To 23.10. klo 18.
Seurakuntakuoron harjoitukset maanantaisin klo 18.30.
Pormestarinluoto
Jumalanpalvelus Su 12.10. klo 12, Heikkilä, kirkkokahvi.
Lautuiltilaisuus Su 28.9. klo 14, Hartaus Ruskakodissa, eht., To 9.10. klo 14.
Seurakuntatilaisuus "Katos Pormestarinluodon lasta" Su 26.10. klo 14.
Viihdytään yhdessä, Messupolku 2, tiistaisin klo 13, parittomat viikot (7 ja 21.10.).
Työttömien ruokailu keskiviikkoin klo 12-13.
Ollaan yhdessä, **Peräsimentie** 5, keskiviikkoin klo 13.

11. aikuiset 40 mk, lapset 10 mk
Kirkkokuoron harj. To 19, huon. viikolla 40: Ke 1.10. klo 19
Kirjallisuuspiiri Ma 27.10. klo 19
Työtupa Tiistaisin klo 9
Preiviikin kirkko
Ehtoollisjumalanpalvelus Su 28.9. klo 12, Koivisto, Rusava
Lattomeren kirkko
Sananjumalanpalvelus Su 5.10. klo 12, Kaartinen, Yrjölä
Nappulakerhot
Pietinmenen seurakuntatalo joka toinen Ke 10, seur. 1.10., 15.10. ja 29.10. - Olotupa joka toinen To 10, seur. 9.10. ja 23.10.
Pyhäkoulut
Länsi-Porin kirkko Su 10 - Preiviikin kirkko Su 12 - Pietinmenen seurakuntatalo Su 13 - Lattomeren kirkko Su 15.
Iltapäiväkerhot
Länsi-Porin kirkko joka toinen Ke 13, seur.

Pappi, lukkari vai talonpoika?

Jokainen on joskus leikkinyt takin napeilla lorua "pappi, lukkari.." ja päätenyt johonkin ammattiin. Tätä lorua saa jatkaa pitkäänkin ennen kuin **Kaj Vartion** napit on saanut oikeaan järjestykseen. Luetteloon voi oikeutetusti vielä lisätä: kansakoulunopettaja, säveltäjä, kuoronjohtaja, näyttelijä, urheilija ja ties mitä.

Monilahjaisen vaikea ongelma on valita harrastuksensa, koska kaikessa näkee omat haasteensa, joihin lähteminen antaa itsellekin paljon.

"Jos puristaa itsestään jotain se ei koskaan ole pois vaan omaksi eduksi ja ehkä toisten iloksi. Se on mahdollisuus, kun joutuu tekemään enemmän, silloin saa myös perehtyä, ja kuin pakosta oppii uusia asioita."

Kaj haluaa itse käyttää varsinaisesta ammatistaan nimikettä kansakoulunopettaja Enäjärven koulussa, koska "sitä minä varsinaisesti olen. Tunnen, että olen kutsumusopettaja."

Käytännön ammattitaito vapauttaa omaa persoonaa toimimaan ja elämään. Vaikutelma Kajin olemuksesta on inhimillisen pääsiäisaamun tunnelma: minä saan - ja niin paljon. Tietysti syynä harrastuksiin on myös halua olla aikuisten kanssa tasavertaisena lahjojaan käyttävänä ihmisenä. Kaj Vartion tapa suhtautua uuteen, on tehdä, osallistua, siihen, mitä ei ole ennen ollut. Avoin mieli uusille haasteille vie aina luovuuden lähteille.

Papin ristiriita

Kymmenisen vuotta sitten Kaj Vartio kyseli itseltään perusteita: kuka olen, mistä olen tullut ja mihin olen

matkalla. Tuo seikkailu vei vuoropuheluun Luojan kanssa ja tyypilliseen tapaansa Kaj sai vastaukset osallistumalla. "Luin teologiaa ja suoritin saarnalupatutkinnon. En tosin ole saarnannut kuin ehkä kolme kertaa, koska kesän viikkokirkot olisivat ainoa mahdollisuus, sillä muuten olen Reposaassa kanttorina. Mutta uskonnon opetuksessahan tuo tutkinto on valtava pääoma. Opin tuntemaan armollisen Jumalan."

Viime kesä toi mukanaan näyttelijäroolin teatteri Vireen Myrskyluodon Maijassa.

Kajin piti alkuperäisen suunnitelman mukaan osallistua **Annikki Furuholmin** kirjoittamaan tukkilaisnäytelmään *Valkeapaatin balladi*, johon hän on säveltänyt joitakin lauluja. Hän päätyi kuitenkin teatteri Vireeseen.

Pappi 1800-luvun saaristossa oli ankara mies, mikä Kajlle ja hänen jumalakuvalleen on vieras rooli, mutta "eihän kansa muuten olisi oppinut lukemaan. Kirkko oli jyrkkä. Synninpäästö Maijalle oli aito kokemus, ker toi näyttelijä itse roolistaan. Tuntui pahalta moitiskella synninpäästön jälkeen Maijaa, kun hän ei tuonut Jannea kinkereille."

"Samaisen näytelmän kalastajan roolissa sain itse löytää jotain itsestäni uudestaan." Harrastajanäyttelijöiden samastuminen ja eläytyminen rooliinsa avasi kanavan yhteyteen ja vapautti omasta persoonasta "jotain

Papin lisäksi Kaj Vartio näytteli kalastajaa. Harrastajanäyttelijöiden samastuminen ja eläytyminen rooleihin avasi kanavan yhteyteen ja vapautti omasta persoonasta jotain uutta.

uutta. Kukin tuli oman viestinsä kautta ei ainoastaan katsojan vaan myös näyttelijätoverin elämään. Elämä Myrskyluodolla oli aitoa ja suhde lähiympäristön ihmisiin välitti turvallisuutta.

"Jokainen meistä sai olla enkeli, viestintuoja toiselle. Tiukan papin rooli etäännyttää todellisuudesta, siitä missä ihminen haastetaan vuoropuheluun Luojaansa ja itsensä kanssa. Papin tehtävä on välittää viesti armollisesta Jumalasta."

Uutta. Kukin tuli oman viestinsä kautta ei ainoastaan katsojan vaan myös näyttelijätoverin elämään. Elämä Myrskyluodolla oli aitoa ja suhde lähiympäristön ihmisiin välitti turvallisuutta.

Entisen urheilijan malli aina vain parantaa tulosta ei sovellu kirkkoon, koska ihminen on siellä Jumalan hoidossa. Pelkkä rutini saattaisi helposti leipäännyttää, paneutuminen työtehtäviin on aina oman kasvun paikka.

Tässä nousee työn eettinen vastuu: "koska en ole akateemisesti koulutettu kanttori on minun valmistauduttava työtehtäviin joka kerta niin hyvin, että satunnaisellekin kirkossakävijälle muodostuu nautittava kokemus,

Lukkarin penkkiin

Opettajan ja entisen aktiivurheilijan maailman-kuvaan kuuluu erottamattomasti parantaa olemassa olevaa, ikään kuin tehdä aina uusi ainakin henkilökohtainen ennätys.

"Haasteita toki haluan. Erityisen paljon valmistautumisaikaa olen tarvinnut ruotsin- ja kaksikielisten tilaisuuksien kanttorin tehtäviin. On ollut antoisaa ja mielenkiintoista veisata joka toinen säkeistö ruotsiksi ja tietystihän liturgiakin jonkin verran on erilainen."

Yllättävä konservatiivinen piirre nousee Kaj Vartion elämästä, kun hän alkaa puhua jumalanpalvelusvirsiä.

"Juhlapäivinä ja kirkollisissa perhejuhlissa on aina oltava tutut virret. Ihmisen hakee kirkostakin elämyksiä ja parhaiten sopivat juuri sellaiset laulut,

Kanttorina olen Sanan palvelija ja samalla vastuussa myös Jumalalle. Toisaalta musiikki eri muodoissaan on osa persoonaani. Taivaskaipuuni ei kuitenkaan tyydytty pelkästä kanttorin työstä, sillä käyn kirkossa vapaana sunnuntaina."

Kuntoilija

Helposti saattaisi pelkän kuuleman perusteella syntyä kuva yllärituudesta miehestä, mutta todellisuus on aivan toinen. Perheen yhteinen harastus, kuntosuunnistus, yhdistää.

"Oman fysiikan hoitaminen on välttämätöntä ja hauskaa, kun voi liikkua yhdessä. Minun ei tarvitse enää yrittää parantaa vaan saan näin säilyttää saavuttamani tason. Talven tavoitteena on hiihtää tuhat kilometriä. Erityisen mielelläni teen vapaa-aikana metsätöitä. Puuta sahaamalla saan konkreettisen tuloksen ja vieläpä lämpöä kotiimme. Hyvä kunto antaa voimia psyykkisesti aika ajoin raskaaseen työhön ja tietysti näin jaksan laulaa pitkätkin osiot hengästyttä."

Suunnitelmia

Kaj Vartion puheissa on ilmeistä pyhää varovaisuutta, kun haastattelu kääntyy huomiseen. Näillä näkymin on pyhäinpäivänä Reposaaren seurakunnan kirkkokuoron 65 -vuotiskonsertti.

Työväen mieskuoro, jota hän johtaa, valmistautuu näyttämömusiikin konserttiin ensi keväänä. Tässä avustaa myös Kajin johtama Lapsikuoro.

Suomenkielinen Myrskyluoto palaa takarannalle, mutta onpa suunnitelmissa ruotsinkielinenkin Maja jälleen uutena haasteena.

"Mielelläni olen mukana. Harmi vain, että kouluaikana ei ehdi teatteria," toteaa Kaj Vartio.

Teksti ja kuvat Hannu Salonoja

"Minun on valmistauduttava työtehtäviin joka kerta niin hyvin, että satunnaisellekin kirkossakävijälle muodostuu nautittava kokemus. Kanttorina olen Sanan palvelija ja samalla vastuussa myös Jumalalle", toteaa Kaj Vartio.

Kaj Vartiolla oli tiukan papin rooli viime kesän suosikinäytelmässä Myrskyluodon Maija. Pappi oli 1800-luvun saaristossa ankara mies, joka julistuksessaan ohitti helposti ihmisen oman lähtökohdan.

KIRKKO sanomat

Julkaisija:
Porin ev.lut.seurakunnat
Päätoimittaja:
Kari Erkkola
Toimitussihteeri:
Maija-Leena Seppälä

Toimitusneuvosto:
Porin seurakuntien tiedotustoimikunta
Osoite: Hallituskatu 9 b,
PL 122, 28101 Pori
Puh. 6238 715

Ilmoitusmyynti: Juha Kiukkonen,
p. 5389 585
Ilmoitushinta: 5,00 + alv
Taitto: Väylä-Mediat Oy
Kustantaja: Kirkko-Mediat Oy

Yksityistilaus: 25 mk vuosikerta
Painatus: Loimaan Kirjapaino Oy
Jakelu: Porin Jakelukeskus
ja posti (Ahlainen)
Seuraava numero: 25.10.